

□ Themasheet Markthal Rotterdam

10 SEPTEMBER 2014, ROTTERDAM, NEDERLAND

Rotterdam is een icoon rijker: Markthal Rotterdam. Op een historische plek aan de Binnenrotte, direct naast station Blaak en de grootste buitenmarkt van het land, is in opdracht van Provast de eerste overdekte versmarkt van Nederland gebouwd. De Markthal bestaat uit een enorme marktvloer op straatniveau omgeven door een boog met appartementen. De vorm, het kunstwerk aan de binnenzijde en de hoogte maken de Markthal tot een bijzonder schouwspel. Het unieke van het ontwerp schuilt niet alleen in de vorm en omvang, maar vooral in de wijze waarop de verschillende functies bij elkaar zijn gebracht. Nergens ter wereld is de combinatie van een grote overdekte versmarkt, (food)winkels, horeca, een supermarkt, woningen en een ondergrondse parkeergarage onder één dak te vinden.

Locatie

Stedelijke transformatie

De Markthal bleek al voor de oplevering een hit: het is een nieuw en fris icoon in het hart van Rotterdam dat inmiddels al veel internationale media-aandacht heeft gekregen. Het gebouw is geworteld in de historie, het staat evenwijdig aan de laatmiddeleeuwse Laurenskerk en tevens op de plek waar vroeger de oevers van de Rotte lagen. De naastgelegen Hoogstraat vormt de dam de Rotte waaruit de naam Rotterdam is ontstaan. Deze rivier is aan het einde van de 19e eeuw gedempt en omgelegd ten behoeve van de bovengrondse spoorverbinding over de Maas. Doordat in de jaren '90 van de vorige eeuw het bovengrondse spoor vervangen is door een tunnel is op deze plek een langwerpig plein ontstaan waarop tweemaal per week de buitenmarkt plaatsvindt.

De Markthal geeft de buitenmarkt op de Binnenrotte een nieuwe impuls. En dat geheel levert weer een bijdrage aan de stedelijke economie. De Markthal, met haar versmarkt, winkels en woningen, zorgt voor meer samenhang en verbinding vanaf de oostkant van het centrum naar de binnenstad. Na de bouw van de Markthal is de gemeente Rotterdam gestart met de herinrichting van de Binnenrotte. Meer groen en ruimte voor terrassen maken de Binnenrotte, ook op dagen dat er geen buitenmarkt wordt gehouden, aantrekkelijker en bruisend. Na de herinrichting heeft de buitenmarkt een nieuwe indeling gekregen, zodat de buitenmarkt en de Markthal optimaal van elkaar kunnen profiteren.

Het gebouw is een nieuwe statement in de stedelijke structuur van Rotterdam, die nu al gekenmerkt wordt door een grote diversiteit aan iconen uit de wederopbouw- en

stadsvernieuwingsperiode gecombineerd met recente gebouwen van hedendaagse architectuur. De combinatie van architectuurstijlen vormt een uitstekende omgeving voor de spectaculaire vormgeving van de Markthal.

Bereikbaarheid

De Markthal is voor iedereen goed bereikbaar. Het Intercitystation Blaak ligt pal voor de deur. Blaak is ook een belangrijk metrostation. Hier stoppen tevens verschillende tram- en buslijnen. In 2015 laat de gemeente Rotterdam een half verdiepte fietsenstalling bouwen pal naast de Markthal en station Blaak. In deze stalling is straks plek voor 800 fietsen.

Naast de uitstekende bereikbaarheid met het openbaar vervoer is de Markthal ook voor de automobilist optimaal bereikbaar. Op vier ondergrondse parkeerlagen zijn in totaal 1.200 parkeerplaatsen beschikbaar. Deze zijn niet alleen bestemd voor bewoners en bezoekers van de Markthal, maar ook voor mensen die voor het centrum, de buitenmarkt of de bibliotheek komen. Voor de Markthalarage is op de Blaak een kruispunt aangelegd. Zo is de parkeergarage vanuit alle richtingen zeer goed bereikbaar. Parkeergarage Markthal is 24 uur per dag geopend.

Parkeergarage Markthal

De parkeergarage onder de Markthal zorgt voor een forse uitbreiding van de parkeercapaciteit in het Laurenskwartier. De 1.200 plaatsen tellende garage is 24 uur per dag geopend en beschikt over de modernste technieken zoals een parkeergeleidingssysteem, kentekenherkenning, online reserveringssysteem, LED-verlichting en oplaadpunten voor elektrische voertuigen. Bezoekers van de Markthal, maar ook de bibliotheek, buitenmarkt of de binnenstad kunnen hier terecht – evenals de bewoners van de Markthal.

De parkeergarage beschikt over de nieuwste technologieën en is daarmee een innovatieve en duurzame parkeergarage. Eén van de hoogwaardige voorzieningen in de parkeergarage is het online reserveringssysteem. Bezoekers kunnen thuis snel en gemakkelijk online een parkeerplaats reserveren, waarbij men een kenteken doorgeeft en direct online kan betalen. Een voordeel is dat men niet alleen verzekerd is van een parkeerplaats, maar ook tijdwinst behaalt. Omdat het parkeergeld al van tevoren is betaald via iDEAL kan er direct worden uitgereden zonder langs de betaalautomaat te gaan. Daarnaast kan er voor een betere doorstroming ook met kentekenherkenning naar binnen worden gereden, om vervolgens via een parkeergeleidingssysteem de kortste route naar een parkeerplaats te vinden. Dit systeem zorgt ervoor dat auto's minder lang rondrijden op zoek naar een vrije plaats.

Archeologie

In 2009 en 2010 heeft het Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR) een grote opgravingen verricht in de bouwput van de Markthal. De archeologische opgravingen startten op een diepte van drie meter onder NAP. De omgeving van de Markthal was bijzonder interessant voor archeologen, omdat op deze plek de eerste Rotterdamse nederzettingen ontstonden. Rotterdam ontstond rond 1270 met de aanleg van de dam in de Rotte ter plaatse van de huidige Hoogstraat. In 1340 kreeg Rotterdam stadsrechten. De stad werd kort daarna uitgebreid met twee poldertjes tot aan de Blaak: de middeleeuwse 'nieuwbouwwijken' Oostnieuwland en Westnieuwland.

Vanaf het midden van de 16e eeuw groeide de bevolking van Rotterdam sterk. Ook de bebouwing in Westnieuwland nam daardoor toe. In het begin stonden er vooral woonhuizen en bedrijven van mensen die zich bezighielden met haringvangsten en de daaraan verbonden activiteiten. Vanaf de 17e eeuw werden deze vervangen door logementen, winkels en later kantoorgebouwen. Door het bombardement van 14 mei 1940 verdween alle historische bebouwing in de wijk Westnieuwland. Dankzij het onderzoek van BOOR, dat is uitgevoerd onder grote publieke belangstelling, is het verhaal van de geschiedenis van Rotterdam verder aangevuld. Verrassend gedetailleerd is zichtbaar geworden hoe circa 1000 jaar geleden, op de plek waar nu de Markthal staat, pioniers ooit het land ontgonnen en er hun bestaan opbouwden.

De Tijdtrap: Middeleeuwen onder de Markthal

Een deel van de opgegraven bodemschatten is tentoongesteld in de Markthal, in De Tijdtrap. De Tijdtrap is een blijvende herinnering aan de archeologie van de Markthal. De Tijdtrap presenteert de geschiedenis van Rotterdam met een 'verticale tentoonstelling' die gratis toegankelijk is. De Tijdtrap ligt midden in de roltrapvide van de Markthal. Dit is de verbinding tussen de vijf niveaus binnen de Markthal, waarbij het publiek naarmate men verder afdalt ook 'verder in de tijd' teruggaat. In vitrines wordt het verleden van Rotterdam gepresenteerd met authentieke archeologische voorwerpen en maquettes, die worden begeleid door beelden en geluid. Samen vertellen ze het verhaal van het ontstaan van Rotterdam en de geschiedenis van eten en drinken in de stad.

Architectuur

In oktober 2004 won het team van ontwikkelaar Provast en architectenbureau MVRDV de prijsvraag voor het ontwerpen en bouwen van een markthal aan de Binnenrotte, opgezet door de gemeente Rotterdam. De gemeente wilde de bestaande buitenmarkt uitbreiden met een overdekte markt. Door strengere Europese regelgeving mogen steeds minder verse etenswaren in de open lucht worden verkocht. Daarnaast wilde de gemeente extra bewoners trekken naar de binnenstad om zo meer draagkracht te hebben voor de voorzieningen in de

binnenstad. Het gevraagde programma – wonen, parkeren en een markthal - leende zich ervoor om twee flatgebouwen te ontwerpen met ertussen een kleine, betaalbare Markthal. Provast en MVRDV hadden in Zuid-Europa echter gezien dat deze markthallen vaak introverte, van binnen donkere gebouwen zijn die weinig verbinding hebben met de omliggende stad. De Markthal zou in Rotterdam een belangrijke schakel worden in de ontwikkeling van het Laurenskwartier en zou de oostkant van het centrum moeten versterken. Een open en zeer publiekelijk toegankelijk gebouw zou daarom veel beter zijn. Provast besloot de Markthal te integreren met het woonprogramma waarbij de kopse kanten van grote glaswanden werden voorzien. Zo ontstond het huidige volume dat 120 meter lang, 70 meter breed en 40 meter hoog is.

Het gebouw moest een open karakter krijgen om veel publiek naar binnen te trekken. Tegelijk moest de hal op de kopse kanten worden afgesloten om tocht en regeninval te voorkomen. Om de afsluiting zo transparant mogelijk te houden werd gekozen voor een kabelnetgevel, omdat die zeer weinig constructie elementen nodig heeft. Het principe is vergelijkbaar met een tennisracket, waarbij de stalen kabels fungeren als de snaren en de glazen ruiten op de kruispunten van de bespanning met metalen bussen zijn vastgezet. Deze kabelnetgevel is de grootste van zijn soort in Europa. Hierdoor is ook het kunstwerk in de hal ook van buitenaf goed zichtbaar, zodat de vormen en kleuren het publiek uitnodigen om dichterbij te komen. De buitenkant van het gebouw is uitgevoerd in grijs natuursteen, dezelfde steen die ook rond de hal heen ligt.

De Markthal is een gebouw zonder achterkant, aan alle kanten van het gebouw zijn ingangen of etalages. De bevoorrading van de hal is daarom ondergronds opgelost. In de eerste kelderverdieping is een groot expeditiehof aangelegd waar de ondernemers met bestelbusjes via de ingang van de parkeergarage kunnen komen. Vanuit het expeditiehof leiden een zestal expeditieliften naar de hal. Bewoners en bezoekers hebben zo geen last van de bevoorrading, die voornamelijk in de vroege ochtenduren plaatsvindt. In de eerste kelderverdieping zijn ook een Albert Heijnsupermarkt, Etos en Gall & Gall gevestigd. De expeditie van Albert Heijn is bereikbaar met twee grote goederenliften in het plein van de Binnenrotte. Deze liften komen uit de straat omhoog als de vrachtwagens worden gelost. Bewoners hebben inpandige bergingen en fietsenstallingen in de eerste kelderverdieping.

De bewoners van de Markthal beschikken aan de buitenkant over een zestal ingangen die naar liften en dubbele trappenhuizen leiden. Door de lichte kromming van de binnengevel bevinden de toegangen naar de liften en trappenhuizen die naar de woningen leiden zich op de begane grond aan de binnenzijde van het gebouw en op de tiende verdieping aan de buitenzijde. Hierdoor heeft elke verdieping een andere lifthal. Op de woonverdiepingen geeft elke lifthal toegang tot maximaal vier woningen. Daarvan hebben twee woningen grote ramen

naar de Markthal gericht en hebben alle woningen ruime balkons met grote glazen puien aan de buitenzijde.

Bouw

Op 1 oktober 2009 werd in opdracht van Provast begonnen met de bouw door aannemerscombinatie Martens en Van Oord en Mobilis. Daarvoor waren de twee basisscholen en de parkeergarage die op de plek stonden al gesloopt. De scholen zijn naar een naastgelegen herontwikkeld schoolgebouw verplaatst door Provast. Op het dak van de scholen is een speelplaats en sportveld gerealiseerd. Vanuit de klaslokalen en de speelplaats hebben de kinderen zicht in de Markthal.

De Markthal staat op een historisch stuk Rotterdam: de oude dijk langs de rivier de Rotte, die al lang geleden werd gedempt. De ondergrond was echter instabiel en nat. Om te voorkomen dat tijdens het afgraven de bouwput in zou storten, werden rond het gehele werk damwanden geplaatst. Voor de fundering van de Markthal werden 2.500 heipalen in de grond geslagen. Langs de bouwplaats werden wanden van containers geplaatst om de geluidsoverlast door het heien te verminderen.

Eén van de bijzonderheden van de bouw van de Markthal was de grote diepte van de bouwput, die 15 meter bedroeg. Het grondwater op deze plek stond echter al op 3 meter onder het straatniveau. Op 1 juli 2010 was het heien voltooid en werd begonnen met de bouw van het stempelraam, een betonnen constructie die ervoor zorgde dat tijdens het uitgraven van de bouwput de damwanden niet zouden instorten. Dit stempelraam was tevens de toekomstige balkenvloer van de eerste parkeerkelder, een slimme bouwkundige combinatie.

Door bronbemaling lukte het om de bouwput tot 8 meter diepte droog te ontgraven. Dit was het moment waarop archeologen de resten van de eerste nederzetting van Rotterdam rond het jaar 1270 vonden. Om veilig verder te kunnen afgraven tot 15 meter diepte en voor de nodige tegendruk op de damwanden, werd de bouwput volgepompt met water. Kranen op drijvende pontons groeven de bouwput verder uit. Met behulp van GPS werd om de betonnen constructie heen gewerkt zonder deze te beschadigen. De laatste meters werden uitgegraven met behulp van een speciaal voor de bouw van de Markthal ontworpen slibzuiger die precies rond de heipalen kon manoeuvreren.

In de zomer van 2011 begonnen onderwaterbouwwerkers (duikers) op 15 meter onder water de wapening aan te leggen en de resten van oude heipalen te verwijderen, alles onder water zonder zicht, in duikpakken en op de tast. Daarna werd op de bodem een laag slib gestort. Het storten van het onderwaterbeton duurde drie dagen en nachten aan één stuk door, een laag van 1,5 meter, 1.500 vrachtwagens vol. In december 2011 werd de put langzaam

leeggepompt. De vloer, die een druk van 12.000 kilo per m² moest doorstaan, bleek waterdicht. Omdat de bouwkuip mocht niet opdrijven door de opwaartse druk van het water, werden de heipalen in deze fase van de bouw als trekpalen gebruikt om de constructie op zijn plek te houden. Vanaf dat moment werd verder gebouwd in een droge bouwput. Het kostte vervolgens nog een jaar om de vier verdiepingen van de parkeergarage te realiseren.

Zusterbedrijf J.P. van Eesteren startte op 1 oktober 2012 met de bouw van de boog van de hal. De bouw van de twee zijbeuken kon redelijk snel uitgevoerd worden met behulp van tunnelbekistingen. De betonconstructie is vanaf de tweede tot de tiende verdieping uitgevoerd met behulp van tunnelgietbouw. Dit is een bouwmethodiek waarbij gebruik gemaakt wordt van tunnelvormige stalen bekistingen.

Om het onderdeel van de boog, de elfde verdieping van de Markthal, te kunnen maken zijn twee in het werk verschuifbare SOC's (SuperOndersteuningsConstructies) gebruikt. De overkapping, de elfde verdieping, werd in vier delen gebouwd met een tijdelijke verrijdbare constructie eronder. In het beton werden kleine Wi-Fi zenders gestort waarmee de opzichter online kon controleren of het beton al was uitgehard.

De stalen kabels van de kabelnetgevels zijn voorzien van een spanning van circa 30.000 kilogram (het gewicht van twee zware vrachtwagens). Door deze spanning zijn de kabels 9 tot 15 centimeter langer geworden. Bij extreme windbelasting kan de kabelnetgevel in het midden maar liefst 70 centimeter naar binnen of naar buiten uitwijken.

In de zomer van 2014 werd de Markthal gesloten en kon er met de bouw en inrichting van de versunits worden begonnen. Voor de bouw van de versunits is circa drie ton aan staal gebruikt. Tegen het einde van de bouw, maar nog voor de opening, had de Markthal al rond de 12.000 bezoekers getrokken.

Duurzaamheid

Aan de Markthal wordt voor de retail functies in het gebouw het BREEAM certificaat Very Good toegekend. Zo is onder andere voor de energievoorziening gekozen voor aansluiting op de stadsverwarming en een warmte-koudeopslagsysteem in de bodem, met als bijzonder kenmerk dat dit systeem ook het naastgelegen kantoorgebouw van energie voorziet. Door het combineren van verschillende gebouwfuncties kunnen warmte en koude worden uitgewisseld. Voor de hal zelf is uitgebreid onderzoek verricht naar de mogelijkheden om hier een comfortabel binnenklimaat te creëren met een zo laag mogelijk energieverbruik. Het aloude schoorsteenprincipe is hiervoor ingezet. Het werkt als volgt: op de koppen van de hal stroomt op straatniveau, onder de glazen kopgevel door, buitenlucht naar binnen. Deze lucht stijgt vervolgens in de hal door natuurlijke trek op. Door aan de bovenzijde van de hal een vijftiental

schoorstenen aan te brengen, kan de lucht weer ontsnappen. Dat alles zonder de toevoeging van installaties. Dit systeem biedt ook de mogelijkheid om energie uit te wisselen tussen de winkels en de daarboven gelegen woningen, als er sprake is van een verschillende verwarmings-/koelvraag. Door het combineren van gebruiksfuncties met een energievraag op een verschillend moment, zoals winkels en woningen, kan met een kleinere installatie worden voorzien in de energievraag. Om alle energiestromen in het gebouw te kunnen controleren en beheersen, is deze voorzien van een uitgebreid monitoringsysteem. Op de marktvloer is een paneel aangebracht waar bezoekers actuele informatie kunnen zien, over het energieverbruik en de CO2 besparing van het gebouw. Verder wordt in het hele gebouw waterbesparend sanitair toegepast. Zo wordt de watertoevoer naar de toiletgroepen alleen opengezet, als er daadwerkelijk iemand aanwezig is, zodat het onnodig doorlopen van toiletten wordt voorkomen.

Ook de ontwerpvisie van de architect is duurzaam: de Markthal is een integraal ontwerp. Functies zijn gecombineerd, de woningen vormen tevens het dak van de hal. Daarnaast is het gebouw tijdloos en niet modegevoelig, dit is een duurzame toevoeging voor de stad Rotterdam.

Alle huurders die in de Markthal een unit huren, hebben zich geconformeerd aan de duurzame prestatie-eisen die vastgelegd zijn in zogenaamde Green Lease Agreements. Hierbij valt te denken aan beperkingen ten aanzien van water gebruikende voorzieningen, tot en met het gebruik van voor mensen gezonde afwerkmaterialen in de winkels zelf. De duurzame gedachte is daardoor niet beperkt gebleven tot alleen het casco, maar is tevens doorgetrokken tot in de winkels zelf.

In de Markthal zijn ook voorzieningen opgenomen, met als doel de ecologische waarde van de binnenstedelijke locatie te vergroten. Een ecologisch onderzoek heeft uitgewezen dat de locatie zich het beste leent voor vleermuizen en gierzwaluwen. Daarnaast zijn op de 11e verdieping van de westgevel van de Markthal vier vleermuisverblijven in de spouw geïntegreerd en zijn op de 1e verdieping van de noordgevel van de Markthal tien gierzwaluwverblijven in en aan de gevel bevestigd.

Hoorn des Overvloeds

Het kunstwerk Hoorn des Overvloeds is een veelkleurige creatie van Arno Coenen en Iris Roskam. Het kunstwerk is een digitale print, waarop met de techniek van Pixar Animation Studio's een fotografische 3D illusie van versproducten als groente, vlees, vis en brood, maar ook bloemen en een fragment van de Laurenskerk is gemaakt. Het kunstwerk is een hedendaagse variant op stillevens van oude meesters uit de Nederlandse schilderkunst. De Hoorn des Overvloeds verwijst naar de Cornucopia, een legendarisch voorwerp dat

oorspronkelijk stamt uit de Griekse mythologie, maar ook naar het prachtige kunstwerk zoals in de Sixtijnse Kapel. Het kunstwerk wekt de illusie dat men dwars door de architectuur van de Markthal naar de hemel kijkt. De zon vormt het middelpunt en is als een hoorn des overvloeds, waaruit de natuurproducten op aarde neerdalen.

De Hoorn des Overvloeds is één van de grootste kunstwerken van Nederland. De techniek die gebruikt is voor de totstandkoming van het kunstwerk is uniek. Groente, fruit en bloemen lijken gefotografeerd, maar zijn stuk voor stuk met de computer opgebouwd. De 3D impressies zijn op detailniveau bewerkt en van lichteffecten voorzien. De resolutie van het kunstwerk is net zo groot als die van een tijdschrift. Het beeld bestaat uit 400.000 megapixels. Ongecomprimeerd heeft het beeld een bestandsgrootte van 1.470 gigabyte. Het totale beeld is nooit te openen geweest, op geen enkele computer, daarvoor is het veel te groot.

Het kunstwerk van 11.000 m² is tegen de binnengevel geschroefd. Dit was een bijzondere klus en waarschijnlijk de grootste legpuzzel ooit: elk van de 4.000 aluminium panelen van 1,52 bij 1,52 centimeter is op de juiste wijze en op de juiste plek vastgezet. De kwaliteit van het beeld is haarscherp en de beelden lopen vloeiend in elkaar over. De panelen zijn 2 millimeter dik en ten behoeve van de akoestiek voorzien van honderden gaatjes. Door de aluminium platen vanaf 8 meter hoogte te perforeren, wordt het geluid van de hal geabsorbeerd en beschikt de hal over zeer goede akoestische eigenschappen.

Midden in het kunstwerk, op de plek van de zon, worden 's avonds door middel van 'video mapping' verschillende thema's getoond. De thema's zijn seizoens- en foodgebonden.

Food

Verswereld onder één dak

Er is een scala aan ondernemers in de Markthal te vinden. Op zowel de marktvloer als in de winkels, foodshops en horeca is het aanbod groot én breed. Zowel qua variëteit in de producten als qua prijs. Op de marktvloer zelf staan 96 vaste versunits. De units zijn rug aan rug gelegen en gemiddeld 20 m² groot, met een gemiddelde frontlengte van 9 meter. De units kunnen per stuk worden gehuurd. De mogelijkheid om meerdere units te koppelen bestaat ook. Dit kan weer aangevuld worden met koeling-, opslag- en preparatieruimten op de -1 verdieping. Sommige units zijn voorzien van een glazen dak, bij andere versunits wordt de mogelijkheid geboden het dak te benutten via een speciale trap. Dit biedt met name ondernemers een unieke kans hun klanten op het dak van hun horecaversunit te laten plaatsnemen. Daarnaast zijn er versunits waarbij men op het dak groente of kruiden kan verbouwen. Een aantal losse units krijgt een pop-up functie. Deze zijn beschikbaar voor de verkoop van seizoenproducten - zoals asperges en mosselen - maar ook voor standwerkers.

Op de begane grond en op de eerste verdieping komen in de plint circa 20 horeca- en winkelunits. Alle winkels zijn food gerelateerd. Er komt ook een Albert Heijn supermarkt op het -1 niveau, zodat de consument alle benodigde boodschappen onder één dak kan vinden. De versmarkt is op maandag tot en met zaterdag van 10:00 uur tot 20:00 uur (koopavond tot 21:00 uur) en op zondag van 12:00 uur tot 18:00 uur. De horecavestigingen zijn langer geopend en daarom ook via de buitenzijde te bereiken.

De Wereld van Smaak

In De Wereld van Smaak wordt er betekenis gegeven aan eten. Hier is altijd wat te beleven, te ontdekken en te leren. Versproducten met een verhaal. De nieuwste foodtrends en foodontwikkelingen krijgen hier een podium. Producenten hebben er de kans consumentengedrag te monitoren. De Wereld van Smaak is een ruimte die in een handomdraai is om te toveren tot een living lab, kookschool, een presentatieruimte of een podium. Dit maakt het een multifunctionele ruimte waar koks, foodgeekken, diëtisten, maar ook kinderen, ouderen, toevallige bezoekers en de gehele foodbusiness elkaar ontmoeten.

De Wereld van Smaak is een onafhankelijke coöperatie waarin diverse commerciële partijen uit de voedselproductie en -distributie deelnemen. Zij inspireert en stimuleert iedereen om bewust te kiezen voor vers eten dat bij je past. Voor vandaag én morgen. Het is een interactief podium dat ruimte biedt aan alle vers-sectoren groente en fruit, vlees, vis, brood, banket, zuivel, kruiden & specerijen en aanverwante bedrijven. Zij delen daar hun kennis, inspiratie en kunde, met elkaar en met de bezoekers van De Wereld van Smaak. In De Wereld van Smaak kun je beleven, ervaren en kennis delen over vers, gezond én lekker eten.

Wonen

Markthal Rotterdam is een compleet nieuw concept, het eerste gebouw in zijn soort. Rotterdam heeft hiermee de primeur van een nieuwe stedelijke typologie, een hybride tussen markthal en woningbouw. Door de inzet van woningen ontstaat een nieuw publiek gebouw, dat zonder de woningen nooit zo groot en open had kunnen zijn.

De hoefijzervormige boog van de Markthal bestaat vanaf de tweede tot elfde laag uit woningen. In totaal telt de Markthal 126 koop- en 102 huurappartementen. Elk appartement heeft een buitenterras over de volle breedte van de woning. De 24 penthouses op de bovenste verdieping hebben door de boog van het gebouw een zeer zonrijk dakterras. De appartementen zijn te bereiken via een zestal grootse entrees aan de buitenzijde. De helft van de appartementen heeft aan de binnenzijde ramen, waardoor je uitkijkt op de levendige marktvloer.

Door goede isolatie hebben de woningen geen geluids- en geuroverlast van de markt. De type

woningen zijn zeer divers: van vrij indeelbare loftappartementen tot maisonnettes met meerdere slaapkamers. De woningen variëren van 80 m² tot 300 m². De penthouses in het dak zijn te bereiken via de onderliggende verdieping. In de penthouses is ruimte gereserveerd voor een privé-lift. Door deze oplossing konden zichtbare liftopbouwen op het dak worden vermeden.

Ondernemers

De Markthal biedt een grote verscheidenheid aan verschillende keukens, culturen én ondernemers. Een plek waar je verrassende nieuwe concepten vindt, en die ruimte biedt aan ondernemers. Niet voor niets kiezen deze ondernemers ervoor om in de Markthal hun waren aan de man te brengen.

Koppert Cress produceert cress, jonge plantjes (microgroenten zeggen ze zelf) en is gevestigd in het nabij gelegen Westland, de groentetuin van Nederland. Deze producten zijn nu nog niet voor de consument te koop, maar daar komt binnenkort verandering in met de opening van hun versunit in de Markthal, in samenwerking met TomatoWorld en de Best Fresh Group. De Markthal is het niet zomaar geworden. Rob Baan, eigenaar: “Eh, is er een andere keus?” Toen de Markthal Koppert Cress benaderde hoefden ze niet lang na te denken. Ook al is Nederland slechts een relatief kleine markt voor het bedrijf, de Markthal is wel belangrijk voor Rob en zijn bedrijf. “Ik ben redelijk chauvinistisch en vind dat we als Nederland trots mogen zijn op wat we doen. We zijn in tuinbouw gewoon heel goed!” De keus voor Rotterdam is voor Koppert Cress een logische. “Nederland was één van de eerste landen ter wereld waar de helft van de mensen in de stad woont. De stad moet je voeden. Urban farming initiatieven, ik vind het heel charmant. Maar het Westland is de groentetuin tegen Rotterdam aan. De stad is dat een beetje vergeten, maar wij ook. En dat terwijl we twee mainports zijn die elkaar ontmoeten. We horen bij elkaar, onze werelden moeten elkaar beter gaan snappen. Overigens heeft de Markthal mijzelf de stad teruggegeven. Ik heb ‘m echt weer ontdekt. Er gebeuren zulke verrassende dingen. Qua architectuur, maar ook op culinair gebied.”

De Groene Weg, een keten van twaalf biologische slagerijen in Nederland. Eén van de beste vestigingen zit in Rotterdam, die van Theo Pronk. Binnenkort zijn ze ook te vinden in de Markthal. Allard Bakker, general manager van de Groene Weg: “We gaan het daar wel iets anders doen, dat moet ook wel op zo’n oppervlakte. Als slager heb je productieruimte nodig. Die hebben we in de Markthal maar heel beperkt, dus wordt er veel gemaakt door Theo Pronk. Verder moet het bij ons een beetje theater worden. Ik zie het helemaal voor me, dat de slager een microfoon opheeft en het publiek laat zien hoe je een half varken uitbeent.” Een beetje een educatieve functie dus. “Ja, dat doen we bewust. Als vleesindustrie hebben we alles gedaan om het vertrouwen te verliezen. We moeten dat herstellen. Transparant vertellen wat

we doen en natuurlijk ook echt doen wat we vertellen.” Wat ‘goed eten’ precies is, hangt nauw samen met waar De Groene Weg voor staat. “Wat je in je mond stopt moet lekker zijn, smaak is voor mensen altijd nummer één. Tegelijkertijd vinden wij dat de dieren een goed en leuk leven moeten hebben gehad. Ook de wijze van presenteren wordt bijzonder. Geen schalen vol producten, maar hele stukken die de slager ter plekke op maat snijdt. Het moet een beleving worden en je moet het ambacht kunnen voelen.”

Cheese & More, een keten van bijzondere kaaswinkels. Het verhaal van Cheese & More begon toen Henri Willig in 1974 de boerderij van zijn ouders in het Noord-Hollandse Katwoude overnam. Hij begon er op ambachtelijke manier kaas te maken, samen met zijn vrouw Riet. Na een aantal jaar kwam er een bus met toeristen langs. Die wilden wel eens zien hoe dat precies in z’n werk ging, dat kaas maken. De mensen stapten afgeladen met kaas de bus weer in en een idee kreeg vorm. Tegenwoordig bestaat het bedrijf uit drie hoeves en negentien winkels. En hoewel de schaal werd vergroot, gebeurt het maken van de kaas nog steeds ambachtelijk. Marc Koetsier, retailmanager van Cheese & More: “De ziel van het bedrijf is nog altijd de boer die zelf zijn kaas maakt en moet verkopen. Daar zijn we trots op, we zijn nog steeds boeren. Het gaat bij ons van land tot klant, letterlijk.” Volgens Marc is de Markthal “een verzameling van bijzondere dingen” en passen ze daar als Hollandse kaasmaker uitstekend tussen. “De stand wordt ook geen standaard kaasstand zoals je ‘m verwacht. En je kunt er bijvoorbeeld ook terecht voor een boterham met kaas. Echt een ouderwetse, dubbeldikke boterham met goeie boter en goeie kaas.” Volgens Marc leeft in Nederland de behoefte aan eerlijk en ambachtelijk. “Geen gesjoemel. Niet te ingewikkeld, geen gekunsteld gedoe. Kaas zoals we dat altijd al maakten, dat trekt mensen aan.”

Maak kennis met de aanbieders van de Markthal, neem een kijkje in hun keukens en lees meer bijzondere verhalen [hier](#).

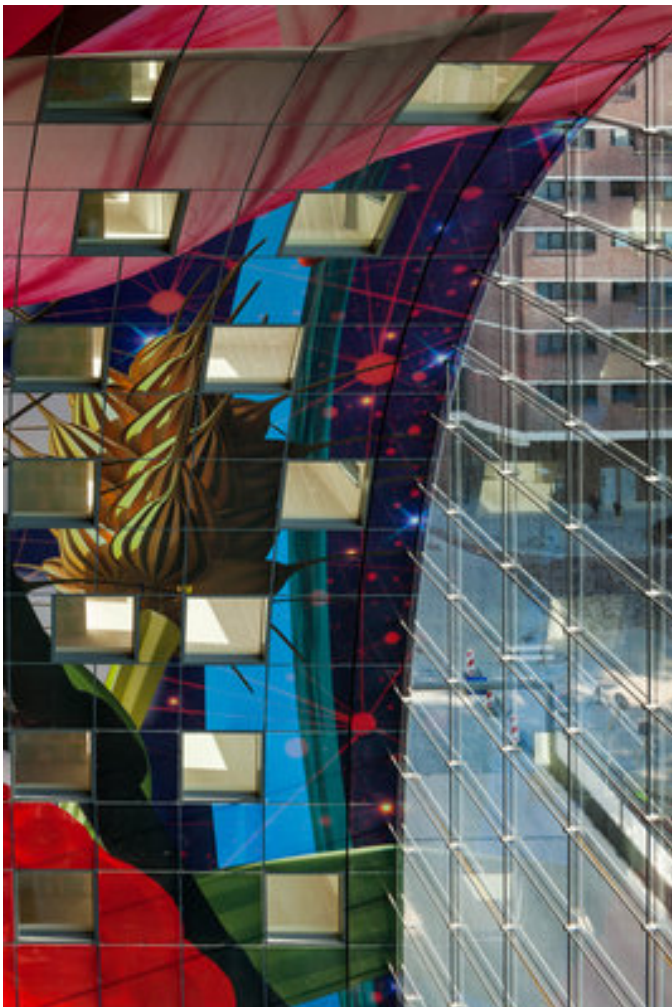
Events

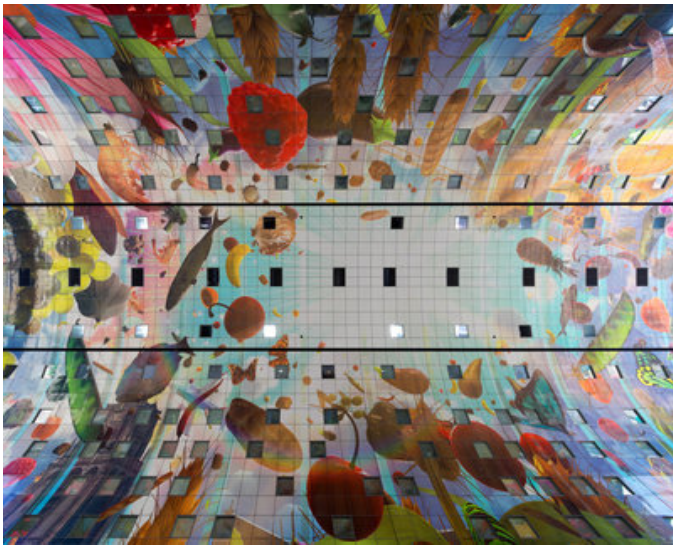
De Markthal leent zich door zijn bijzonder ontwerp en functie bij uitstek voor food gerelateerde events en bijeenkomsten. Het is een ontmoetingsplek voor iedereen die van eten en drinken houdt, in het hart van Rotterdam. Daarbij wordt nadrukkelijk de samenwerking met lokale Rotterdamse initiatieven gezocht, zoals de Buik van Rotterdam, waarmee de Markthal een wijnfestival organiseert. Of met Gluren bij de Buren, dat plaatsvindt op zaterdag 4 oktober, wanneer bezoekers een kijkje kunnen nemen in een appartement en kunnen genieten van een minifestival op de dan nét geopend markt vloer. Uiteraard heeft het versaanbod van de Markthal ook een belangrijke plek in de programmering, met events als Proef de Markthal, waarbij bezoekers letterlijk kunnen proeven van wat de Markthal te bieden heeft. Ook speelt het versaanbod de hoofdrol in de Goede Zes, de speciale Markthal-tassen met wisselende

inhoud en thema's, die bezoekers het allerbeste van de Markthal bieden. Een leuke manier om kennis te maken met de versspecialisten en het brede aanbod. Ook landelijke en internationale initiatieven vinden hun weg naar de Markthal, waaronder boekpresentaties, bijzondere en verrassende demonstraties en pop-up concepten.

AFBEELDINGEN

WOORDVOERDER

Eva Lambooi

PR & Communication manager

T +31 30- 23 46 723

E info@markthal.nl

OVER MARKTHAL

De Markthal in Rotterdam is de grootste overdekte markt vloer van heel Nederland. Met 96 kramen, 15 winkels en 8 restaurants biedt de Markthal het meest diverse aanbod van goed eten, midden in het centrum van de stad, zeven dagen per week.

Markthalpressroom

Contactinformatie

Markthal

Markthal
Ds. Jan Scharpstraat 298
3011 GZ ROTTERDAM

E info@markthal.nl

T 030-2346723

 Algemene website

 Weblog

 Contact

Woordvoerder

Eva Lambooij

PR & Communication manager

T +31 30- 23 46 723

E info@markthal.nl

RECEIVE UPDATES

ONTVANG EMAIL UPDATES